

* Brandval
* Stiftet
1983
Historielag *

Brandvalitten

Granset

Flyfoto fra 1962

Nr. 2 Mai 2010 25. årg.

Brandvalitten

Medlemsblad for Brandval Historielag

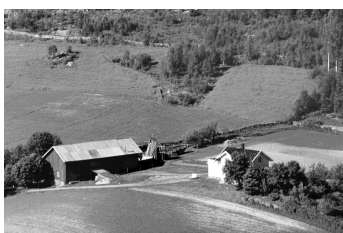
INNHold

Noen ord fra lederen	s 2
av Terje Hauger	
Redaktøren melder	s 2
av Halvor Noer	
Granset	
av Tom Granseth	s 3
Ordenes saga	
av Tor Aarstad	s 9
Tømmerhoggerens klage	
av Harald Aarstad	s 9
Gamle veger og bruer	
av Terje Hauger	s 10
Kongsvinger Museumsforening	
av Halvor Noer	s 12
Nye medl. – gml. Brandvalitter	s 13
Kåseri av Kari S. Jacobsen	
av Halvor Noer	s 14
Momenter - årsmeldinga	
av Halvor Noer	s 15
Referat fra årsmøtet	
av Jan Hokaasen	s 17
Bøker med mer til salgs	s 19
Hvem er dette?	s 19
Ord og uttrykk	
av Tor Aarstad	s 20
Arrangementer	s 24

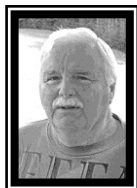
Redaksjonen:	Tlf
Halvor Noer, redaktør	62 82 63 51
Ruth Ruud	62 82 64 17
Terje Hauger	62 82 55 34
Ole Erik Ruud, lay out	62 82 61 11
Ole Lunder, annonser	62 82 66 22

Trykk:	
Vinger Trykkeri A/S	62 81 97 00

Framsdebilde:
Granset

Noen ord fra lederen:

Året 2010 er kommet godt i gang. Styret og Tunstyret har hatt sitt første fellesmøte for å planlegge sesongen. Det som vi nå er i gang med er planene for Tundagen. Sett av søndag 29. august til årets busstur - en dagstur på norsk og svensk side av Finnskogen. Grendetur blir det også. Alt står på siste side.

Slektsgranskingsgruppa har satt i gang et prosjekt med stedsnavnregistrering. I første omgang er det navn på boplasser, dvs. gårder, plasser og torp, som skal registreres og så legges in på kartet vi har på veggene i Nistun. Her trenger vi hjelp av alle som sitter inne med informasjon, spesielt om boplasser som er nedlagt og "glemt".

Torsdag 6.mai og torsdag 3.juni skal vi, som i tidligere år, ha dugnader på Skineb for å klargjøre til Tundagen. Møt opp! Da går alt så mye fortere og det blir mye triveligere å jobbe også. Vi sees!

Hilsen Terje

Redaktøren melder:

Hovedartikkelen i dette nummeret er om eiendommen Granset, og spesielt om de problemene de hadde der i *de harde tredveåra*. Vi har hørt mye om *de harde tredveåra*, men de senere generasjonene har nok ikke idè om hvor krevende tider dette var for mange – ja for de fleste.

Det var svært utbredt at eierne ikke maktet sine gjeldsforpliktelser og måtte se sine eiendommer lagt ut på tvangsauksjon. Dette gjaldt både store og små eiendommer i bygdene herover. Ikke sjelden ble problemene løst ved at eierne fikk kjøpt eiendommene tilbake fra bankene. Den strabasiøse hverdag våre forfedre hadde, kan vi vanskelig forestille oss med den livsførselen vi har i våre dager.

Ellers har vi mye stoff fra årsmøtet på Lunderseter. Det er også stoff om ny organisering av det lokale museumsvesenet.

Hilsen Halvor

Granset ved Prestegårdstjernet

Om folket der
og hvordan "de harde tredveåra" kunne arte seg på en slik gård.

av Tom Granseth

Gården Granset ligger 1,5 kilometer fra Bergerud ved fylkesveg 368 Lystadvegen på Roverud. På denne gården vokste min far, Gunnar Granseth, opp sammen med 7 søsken. Følgende "historie" om gården er basert dels på opplysninger fra Brandval Bygdebok og dels på papirer som ble funnet på Granset i forbindelse med rivingen av våningshuset i 1998. Slike viktige papirer pleier å handle om økonomi, og det er også de økonomiske problemer på 30-tallet, som denne historien mest dreier seg om.

Først litt om folka

Bestefar Olaf Granseth (1885-1975) var eldste barn av John Olsen Mellem (1836-1911) og Dorthea Johnsdatter Digernes (1860-1930). Han vokste opp på gården Mellem på Hokåsen. Som eldste sønn, kunne han sikkert ha overtatt familiegården, men valgte i stedet å kjøpe gården Granset på Roverud i 1912. Han skiftet samtidig navn til Granseth. Hans mor syntes ikke noe om at han skiftet navn, hun mente Mellem-navnet kunne duger. Hun tenkte kanskje ikke på at "alle andre" i grenda dit han flyttet også het Mellem, og at det var flere Mellem-gårder "der.

Dorthea Mellem (1860-1930)

Tom Granseth f. 1956

Bestemor Karen Ingeborg (1894-1971) var født på Østre Hauger ved Kolemø som eldst i en søskenflokk på 9. Foreldrene hennes var Ole Marius Lystadteppen (1873-1945) og Magnhild Olivia Hauger (1872-1951). Livet på den vesle husmannsplassen Østre Hauger er forøvrig omtalt i boka "Ivar Husmannsgutt" (Kjell Hagen - Filadelfiaforlaget 1978). Ivar var en yngre bror av Karen.

*Fra v. Albert Mellem (bror 1898-1982), slektning fra Amerika, Olaf (1885-1975).
Foto fra Mellem i 1968.*

Forfedre:

Olafs farfar var Ole Johanessen (1806-1891) fra Kokomoen

Olafs farmor var Olea Eriksdt (1810-1899) fra Skrikerud under Skaare

Olafs morfar var John Haagensen (1806-1885) fra Digernes

Olafs mormor var Eli Andersdt (1821-1899) fra Vikerhagen

Karens farfar var Erik Olsen (1843-1873) fra Ormbakken
 Karens farmor var Karen Olsdt (1843-1915) fra Lystadteppen
 Karens morfar var Martin Hansen (1827-1894) fra Østre Hauger
 Karens mormor var Ingeborg Sørensdts (1828-1893) fra Gusterud på Eidskogen

Karen og Olaf giftet seg den 29. desember i 1910 i Paulus kirke i Kristiania. De fikk 8 barn:

Karen (1894-1971) i yngre år.

Barna:

1. **Dagny Margot** (1911-2003) var gift med Kaare Melby (1902-1984). Dagny arbeidet hos Hedmann og Langerud, og Kaare var bussjåfør. Dagny og Kaare bodde i Kurudlia på Kongsvinger. De fikk sønnen Rolf (1940-2002) som drev som tannlege i Kongsvinger. Rolf var en ivrig bridgespiller og var flere ganger norsk og nordisk mester. Rolf var ugift.
2. **Jenny Olaus** (1913-2007) var ugift. Olaus flyttet til Sverige like etter krigen og bodde i Göteborg til hun døde. Hun var aktiv i menighetslivet i byen.
3. **Edna Ovidie** (1915-1975) var gift med Egil Grønnerud (1910-1991). Edna og Egil bodde på Helgeby og drev i mange år festlokalet på Roverud som var kjent langt utenfor distriktet på 60-tallet. Edna var i min barndom "parktante" i barneparken på Roverud, men ellers hjemmeværende. Egil var maler. De fikk tre barn Thor (1941), Svein (1945-2004) og Eva (1947-2004).

Thor er gift med Reidun Langmoen (1942) fra Brumunddal. Reidun var lærer ved sentrum

videregående skolen. Thor er utdannet lærer, men har mesteparten av sitt yrkeaktive liv arbeidet i Norges Fotballforbund. De har en datter. Svein arbeidet i mange år i Kongsvinger kommune i parkvesenet. Han var gift med Olaus Bakken (1943) fra Holseter, som arbeider innenfor helsesektoren. De har to barn. Eva giftet seg med Sven-Ove Johansson (1943) fra Sverige og flyttet til Arvika, der begge to arbeidet ved sykehuset i Arvika. De har en datter.

4. **Kåre Oddvar** (1916-1990) var ugift. Han var nok best kjent som "hamburger'n" et navn han fikk etter to år i fangenskap i Hamburg under krigen. Han arbeidet som maler. Kåre var ivrig bridgespiller og var også fotballdommer i yngre dager.
5. **Aslaug Julie** (1918-2008) var gift med Martin Holen (1915 -1989). Aslaug var hjemmeværende, mens Martin var gårdbruker på Holen på Roverud. De fikk datteren Synnøve (1947) som er gift med Odd Fagernes (1945) fra Austmarka. Synnøve arbeider i Myrulla barnehage på Roverud. Odd er nå pensjonert men har tidligere arbeidet som skogbruksleder i Glommen. Odd og Synnøve bor på Holen og har to barn.
6. **Einar Sverre** (1921-1997) var gift med Else Furuseth (1929-1986). Einar og Else flyttet til Manglerud i Oslo, der Einar arbeidet som vaktmester. De fikk barna Kirsten (1956), som bor i Bergen og Inger (1959) som bor på Langhus i Ski kommune. Kirsten arbeider som kokk i Nordsjøen og hun har to barn. Inger arbeider innenfor psykisk helsevern på Ullevål sykehus. Hun har to barn.
7. **Gunnar Asbjørn** (1923-1986) var gift med Solveig Sørli (1923-1995). De bodde i Lystadvegen 11 på Roverud. Gunnar drev et snekkerfirma. Solveig arbeidet en del år ved Roverud alders- og sykehjem. De fikk barna Tom (1956) og Gunn (1959).

Tom arbeider i Statistisk sentralbyrå og er gift med Bente Utgård (1961) fra Austmarka. Bente arbeidet mange år i helsesektoren, men arbeider nå på Plantasjen. De har to barn. Bente og Tom har overtatt huset i Lystadvegen. Gunn er gift med Knut Bergsløkken (1949) fra Grinder. Gunn arbeider innenfor psykiatrien ved DPS Kongsvinger, mens Knut arbeider i Grue kommune. De har tre barn og bor på Tjura.
8. **Reidar Lorang** (1925-2003) var gift med Kari Nykvist (1921-). De bodde i Roverudgata 97 ved Bergerud, der Kari fortsatt bor. Reidar var sjåfør. Kari arbeidet i mange år ved Standard telefon- og kabelfabrikk.

Familiebilde fra 1970

Bak fra v: Reidar, Aslaug, Einar, Dagny og Gunnar.

Foran fra v: Olaug, Karen, Olaf og Edna. Broren Kåre var ikke til stede

Gårdkjøp med økonomiske vanskeligheter

Det er lite opplysninger om gården i gamle Brandval Bygdebok. Den kan i hvert fall fortelle at Torstein Gjølstad og Gunnar Persen Hofoss slo til seg Mellem Lystad i 1827. Granset, Pynten og "Millom" var nok blant de gårdene som tilhørte Mellem Lystad. I 1849 ble jorda delt fra skogen. Skogen ble solgt til Hofosskompaniet, mens Torstein Gjølstad la en del av jordteigene ut til hamn.

Brandval Bygdebok nevner videre at på 1900-tallet (sikkert helt på begynnelsen av 1900-tallet) sto det en gammel låve på Granset, brukt nettopp av Gjølstad. Skogteigen som i sin tid ble kjøpt av Ole Baanrud blir i pantebøkene kalt Granset. Bruket er på 25 mål.

De har sønnen Roger (1955), som arbeider i Sparebanken Hedmark som filialsjef på bankens avdelingskontor på Skotterud. Roger er gift med Marit Gjelsnes (1961) fra Sander som arbeider i forsikringsbransjen i Oslo. Roger og Marit bor i Bievegen på Roverud. De har ingen barn.

Olaf Granseth kjøpte bruket av Ole Baanrud for 1800 kroner. Kjøpekontrakten er datert 14. august 1912. Granset ble skilt ut fra gårdsnummer 59 bruksnummer 15 Raabæk, Mellem. Den 22. august 1912 ble det foretatt skyldelingsforretning på Granset, det vil si at det ble trukket opp grenser til bruket som Granset ble skilt ut fra. I nord og vest grenset gården til Brandval Prestegård, i syd til Bernt O. Åkres eiendom og i øst til hovedbølet. Granset fikk gårdsnummer 59 og bruksnummer 21, som ble endret til 132-21 i forbindelse med kommunesammenslåingen i 1964.

I følge kjøpekontrakten skulle 250 kroner betales på kontraktsdagen og 250 kroner innen 1. januar

1913 og resten, 1300 kroner, skulle betales innen 1. juli 1918 med en rente på 5 prosent p.a. På kontrakten er det innført kvitteringer etter hvert som avdragene ble betalt. Det var tydelig vanskelig å overholde betalingsfristene, for 6. juli 1919 skyldte Olaf Granseth fortsatt 200 kroner.

Forsikring

Det ble betalt en forsikring i "Nye Danske Brandforsikrings Selskap", med polisenummer 197-26. Det finnes kvitteringer for betalt premie på 4 kroner og 25 øre for 1917 og 4 kroner og 85 øre både for 1918 og 1919. Forsikringsverdien var på 2000 kroner. Av papirene framgår det ikke tydelig hva denne forsikringen gjaldt. Men i avskrift av Branntakst av 8. juli 1924 framgår det at Olaf ba om at det ble avholdt branntakst av Granset, og i papirene opplyses det at gården ikke var forsikret fra før.

Taksdokumentet inneholder ganske detaljerte opplysninger om begge bygningene på gården, hvor store de var, hvordan de var innredet etc. Bl.a. var våningshuset 8 meter langt, 6 meter bredt og 3,8 meter høyt. Våningshuset ble taksert til 8 530 kroner. Låven (15,40 meter lang, 7,10 meter bred og 4,30 meter høy) ble taksert til 2 990 kroner. Branntakstpapirene er bl.a. underskrevet av lensmann Ole E. Østmo.

Ektepaktskontrakt

Den 1. mai 1929 inngikk Olaf og Karen en ektepaktskontrakt, der gården Granset ble overført til Karen som særeie. Kontrakten sier videre at " .. for øvrig opprettholdes fellesboet." Kanskje ektepakten ble inngått av skattemessige grunner? Olaf arbeidet på den tiden i Oslo, mens Karen var hjemmeværende. Ektepakten er bevitnet av Olafs søster Ellen og hennes mann Hans Thon. Ektepakten ble tinglyst 1. desember 1930 og innført i pantebok nr 65 folio 178.

Kjøp av tilleggsjord

Våren 1931 kjøpte Karen tilleggsjord fra Brandval Prestegård. Prisen var 500 kroner. Jordstykket ligger på nedsiden av Lystadvegen. Tilleggsjorda fikk gårdsnummer 60 og bruksnummer 5 (senere 133-5) og bestod av 1 mål oppdyrket innmark som kostet 300 kroner og 5 mål uoppdyrket, vesentlig steinur og bekkefar, som kostet 200 kroner. Blant papirene var det en kvittering datert 5. mai 1931 på betalt kr 170,- pluss 5 kroner i

stempelmerke. Kvitteringen er håndskrevet og undertegnet av lensmann Østmo.

Karen og Olaf greide i første omgang å betale 225 av de 500 kronene. I 1933 mottar Karen en pantobligasjon på 275 kroner til Opplysningsvesenets Fond i Kirke- og undervisningsdepartementet. Pantobligasjonen er tinglyst 15. juni 1933 og innført i pantebok 73 folio 260. I følge nedbetalingsplanen skulle 275 kroner betales i 5 på hverandre følgende år fra 21. april 1932 i form av 55 kroner per år i avdrag og en rente, som på den tiden var 4,5 % p.a.

Etter hvert greide Karen å betale ytterligere 115 kroner for tilleggsjorda. De resterende 110 kroner satt tydeligvis langt inne. I brev datert november 1935 søkte hun departementet om å få ettergitt resten av kjøpesummen. Hun hadde i sin tid bydd 400 kroner for parsellen og mente at det forlangende på 500 kroner var altfor høyt sammenlignet med andre tilsvarende parseller som prestegården hadde solgt. Hun mente at selv de 390 kronene hun allerede hadde betalt, var en høy nok pris. Hun påpeker i brevet til departementet at Gransets økonomiske stilling ikke var god.

Det er uklart hva departementet svarte, men antakelig fikk hun avslag på søknaden. Men tilleggsjorda ble etter hvert betalt, for obligasjonen ble innfridd og slettet av grunnboken den 27. august 1948.

Tvangsauksjon

I 1926 lånte Olaf 6 000 kroner av Hypotekbanken med pant i gården. Lånet ble tinglyst 20. januar 1926 og skulle betales ved halvårlige terminer, 4. januar og 4. juli, med første termin 4. juli 1926. Sirlig førte oversikter over nedbetalte renter og avdrag, viser at betalingen gikk etter planen. Men lånet var nok langsiktig så den 4. januar 1934 skyldte de fortsatt 5 635,61 kroner.

Aschehougs og Gyldendals store norske leksikon forteller at på 30-tallet var det stor nedgang i prisene på jordbruksprodukter, og i 1933-34 var prisene 1/3 av hva de hadde vært på midten av 20-tallet. Som en følge av dette ble gjelden i jordbruket enda mer tyngende og antall tvangsauksjoner på bygdene nådde nye høyder. Det er uklart hvor mye av det de produserte av

Situasjonskart og gårdskart over Granset.

jordbruksprodukter som ble solgt og hvor mye som de brukte selv. Men uansett var ikke økonomien på Granset god. De greide rett og slett ikke å betale de to siste avdragene på lånet fra Hypotekbanken.

Den 30. juni 1935 sendte så Hypotekbankens prosessfullmektig auksjonsbegjæring til Solør namsrett nettopp på de to terminene av lånet for juli 1934 og januar 1935, på til sammen 308 kroner og 26 øre.

Datoen for auksjonen ble satt til tirsdag 13. august 1935 kl 09⁰⁰ på Brandval lensmannskontor. På auksjonen bød Karen 3 600 kroner for gården, mens Hypotekbanken bød 4 000 kroner og fikk tilslaget. Kongeriket Norges Hypotekbank, som på den tiden var en statlig bank med formål å hjelpe først og fremst jordbruket med billige amorteringslån mot pant i fast eiendom, hadde altså slått eiendommen til seg på tvangsauksjon.

Granset-bygningen fra før krigen (bygd 1912).

Tvangsauksjon.

Tirsdag 13. august 1935 kl. 9 blir holdt tvangsauksjon på Brandval lensmannskontor over etternevnte eiendommer i Brandval tinglag forlangt av Hypotekbanken ved Aage Høye. Auk-sjonsgrunnlag: Misligholdte pant-obligasjoner.

G.-nr. ■■■ br.-nr. ■■■■
■■■ av skyld henholdsvis m. 1,15, m. 3,67 og m. 1,15 ifl. pantobligasjon av $\frac{1}{6}$, tgl. $\frac{1}{6}$ 1923, opr. kr. 25,000.00, rest kr. 13,001,55.

G.-nr. 59, br.-nr. 21, Granset av skyld m. 0,13 ifl. pantobligasjon av $\frac{1}{1}$, tgl. $\frac{20}{1}$ 1926, opr. kr. 6,000.00, rest kr. 5,635.61.
Brandval lensmannskontor, 6. juli 1935.

O. E. Østmo.

Annonse i Kongsvinger Arbeiderblad

Karen og Olaf fikk tilbud om å leie Granset. Markedet for omsetning av fast eiendom var kanskje ikke slik at kjøperne stod i kø på den tiden? Det var mange gårder i distriktet som gikk på tvangsauksjon, mange av dem vesentlig større enn Granset.

Leien var 20 kroner per måned som skulle betales forskuddsvis den 1. i hver måned. I tillegg forpliktet de seg til å drive gården på forsvarlig vis. Bl.a. måtte eiendommens hus holdes i god stand og fra havn og skog måtte det ikke avvirket mer enn det som trengtes til brensel og til vedlikehold av hus og gjerder etc. Leieforholdet kunne sies opp med 14 dagers varsel av hver av

partene. Her snakker vi om hus og hjem for to voksne og 8 barn. Slik kunne livet i de harde 30-åra arte seg.

Men ting måtte ha løst seg. I auksjonsskjøte fra Hypotekbanken datert 10. mars 1936 underskrevet av Roll-Hansen ved Solør sorenskriverembede fremgikk det at Hypotekbanken overdro eiendommen til til Karen Granseth for kroner 4000, og at auksjonsskjøtet kunne overdras til henne. Granset var atter tilbake i familien.

Nye generasjoner overtar

Den 1. oktober 1974 overtok sønnen Kåre¹ gården, for 35 000 kroner. Skattetaksten for gården var 30 000 kroner i 1974.

Både Olaf og Karen levde i 1974 da Kåre overtok, så skjøtet hadde en klausul som gav dem boret på gården så lenge de levde. I følge skjøtet hadde denne "heftelsen" en 5 årig verdi på 5 000 kroner. Olaf var da nesten 90 år gammel og underskrev

med påholden penn. "Pennholder" var tidligere lensmann i Vinger, Albert Mellem, som var en yngre bror av Olaf.

I løpet av et år døde begge to. Det er ikke mye papirer fra Kåres periode. Av det vi kan lese, er at oversendt plan og kostnadsoverslag for full dyrking av gården, gav et statstilskudd på 3756 kroner i 1977.

Onkel Kåre forpaktet bort gården til svogeren Martin Holen. Og litt senere drev Odd

Fagernes gården og nå driver hans sønn Arne Martin jorda. Slektskapsforholdet mellom onkel Kåre og Odd er at Odd er gift med Kåres niese Synnøve født Holen.

Etter at Kåre døde 5. desember 1990, overtok nevøen Thor Grønnerud gården. Han rev det gamle våningshuset fra 1912 og bygde nytt i 1999. Låven har fått nytt tak.

Granset-bygningen bygd i 1999. Der Reidun og Thor Grønnerud bor.

Foto: Ole Erik Ruud 2010

Av ordenes saga

av Tor Aarstad

Dette med å diskutere pavens skjegg betyr å lage strid og oppstuss om lite eller ingenting.

I dag brukes uttrykket for å unngå å ta opp noe som er uvesentlig eller som ikke har praktisk betydning. Selv om det har eksistert paver med prangende skjegg, så har de aller fleste vært skjeggløse.

Med andre ord: Ikke noe å krangle om.

Tor Aarstad f. 1932

Om å dra til Blokksberg

Dette var vel helst ikke noe man oppfordret en pave til, selv om det var nærliggende å mene at han som Guds utsendte medarbeider hadde en jobb å gjøre der for å ordne opp i den – bokstavelig talt – djevlskapen, som foregikk der. Ifølge folketrua fløy heksene til Blocksberg i de tyske Harz-fjellene for å holde orgier med sjølvve Djevelen. Sopelimer, av alt annet, var transportmiddelet. I vår presumtivt opplyste tid, er stygge hekser med digre vorter på nasan

blitt erstattet med pene, blonde og flaksende engler presentert fra høyeste rojalistisk hold. Visst finnes det engler blant oss, men de er ikke utstyrt med vinger, slik de blir framstilt av overtrua.

”Dra til Blokksberg”! er noe vi slenger ut, når det er noe eller noen vi ikke liker. Både hekser og sopelimer er gått over i historien, men uttrykket er altså fremdeles høyst levende uten at vi egentlig kjenner bakgrunnen.

Tømmerhoggerens klage

av Harald Aarstad

Je driver å heigger
og busker je leigger
i bakken så kvistspruten står.
Je er raka fanten
og mager som skanten,
det samma slitet i dag som i går.

Bærken er klaka,
det samma er kaka,
og jekta hærjer i utslitin skrætt.
Der braut je åv svansen
je lånte tå Hansen,
det er så je nesten må gråte en skvætt.

Harald Aarstad (1925-1999)

Bodde på Nor

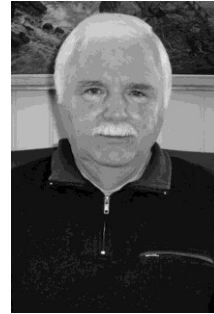
Sønn av tusenkunstneren Gustav Aarstad

Lønna er lita,
je handler på krita,
for har je ei krone dom tar`a i skatt.
Snart går je med liste
og tigger teill kiste,
slær æksa i stubben og seier godnatt.

Gamle veger og bruer i Sør- Hedmark

av Terje Hauger

På vårt kveldsåpent-møte torsdag 8.april hadde vi besøk av overingeniør Pål Brandtzæg fra Statens vegvesen, Hamar, som ga oss et interessant og levende foredrag om gamle veger og bruer i Sør-Hedmark. Han begynte med en oversikt over hvordan vegene har utviklet seg fra de tidligste tider, dvs. fra ca. år 900 og fram til i dag, og jeg skal i det følgende forsøke å gi et kort resymé av det han fortalte.

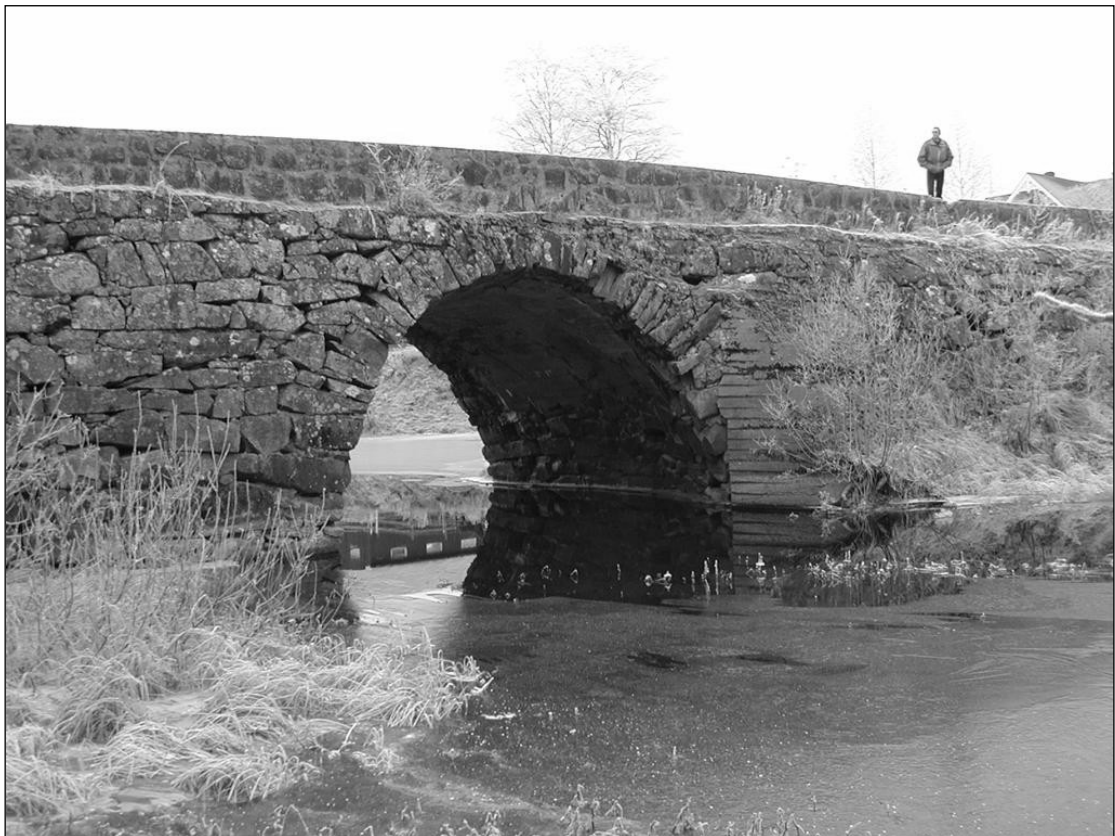
Terje Hauger 1942

Pål Brandtzæg

Fra 1274 til nåtid

I Magnus Lagabøters landslov av 1274 omhandler middelalderens vegnett som besto av uplanerte ride-og kløvveger. Først ca. 300 år senere, når spesielt bergverk og næringsliv gjorde det nødvendig, ble det behov for bygging av planerte veger som kunne trafikkeres med hest og vogn. Den første kjørbare vegen i Norge, som ble bygget i 1624-1630, gikk mellom Kongsberg og

Helgeneset bru bygd 1853 - er vernet

Hokksund. Den første kjørevege som ble bygget i Hedmark fylke var sannsynligvis vegen mellom Kongsvinger og Elverum på Glommas østside. På 1700-tallet ble de viktigste vegene kalt Kongeveger, et navn vi finner igjen på mange av vegene også i vår del av landet.

I de relativt flate østlandsområdene inngår de gamle vegene oftest i dagens offentlige vegnett og er derfor vanskelig å påvise, mens det i det bratte vestlandsterrenget finnes rester etter både to og tre generasjoners veger ettersom kravene om bedre kurvatur-og stigningsforhold på en måte "tvang" de nye vegene nedover i terrenget, for eksempel langs fjordene, der de før hadde gått oppe i dalsidene.

Gamle veger og bruer i Hedmark fylke.

Brandtzæg's primærkilde er her en publikasjon skrevet av pensjonert vedlikeholdssjef i Staten vegvesen Hedmark, Olav Hovde, utgitt i 1982. (Denne publikasjonen har vi to eksemplarer av i Historielagets bibliotek for de som er interessert i å gå mer i dybden)

Som nevnt var vegen Kongsvinger – Elverum den første vegen i fylket som kunne kjøres med hest og vogn, og den ble brukt av kong Christian den femte i 1685.

På 1800-tallet ble en rekke mindre trebruer erstattet med steinhvelvbruer, og vi finner flere eksemplarer av disse i dag. Den mest nærliggende for oss er Helgeneset bru ved Roverud, en gammel hvelvbru av gråstein, bygget i 1853. En bru som de fleste av oss også har sett er Volla bru ved avkjøringen til Tjaberg på Rv. 2. I nærheten her ligger også Fulusagen bru (kan så vidt skimtes fra Rv.2). Like syd for Grinder finner vi Piksrud bru (ligger på privat veg) og nord for Namnå, Sorka bru, også nå på privat veg. Alle disse bruene er hvelvbruer av gråstein. Verd rv.210 i Grue ligger Domma bru som også er en bru av samme type som de andre. Alle de nevnte steinhvelvbruene er klassifisert som bevaringsverdige, men de er ikke fredet.

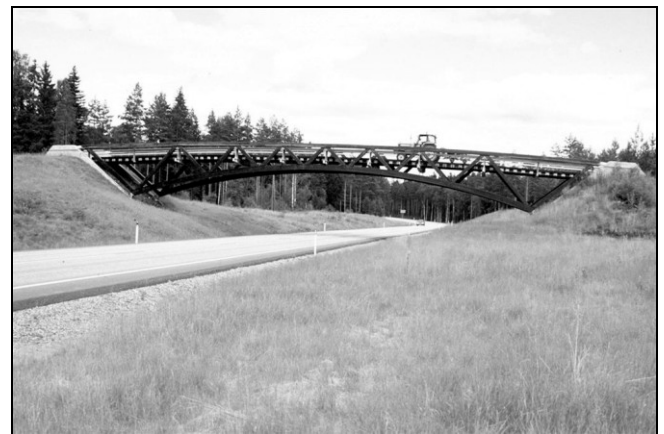
Wingerske kongevei

Wingerske kongevei er med i "Nasjonal verneplan for veger, bruer og vegrelaterte kulturminner". Vegen har alltid vært en naturlig ferdselsåre. Allerede i 871 dro Harald Hårfagre her og i 1405 ble vegen benyttet av Erik av Pommeren som kom for å la seg hylde som konge. I 1653 er det skriftlig belegg for at det var en stor veg som var framkommelig med artilleri mellom Magnor og Glomma. Wingerske Kongevei var i bruk som

hovedåre fram til 1857 da det kom ny veg på strekningen.

Fra "Wingerske Kongeveg" - som også er vernet etter Nasjonal verneplan

Skubbergsenga bru v/ Matrand - som er vernet

Nye byggverk vernes

Det er ikke bare gamle veger, bruer og kulturminner som er bevaringsverdige. Også nye byggverk vernes. Dette ser vi et eksempel på ved Matrand på Rv.2, Skubbergsenga bru. Bygging av trebruer har på grunn av ny teknologi med limtrekonstruksjoner, blitt aktuelt igjen. Og Hedmark fylke, som jo er et skogfylke, er et foregangsfylke på dette området. At man vender tilbake til materialer som er blitt benyttet i tidligere tider, ser vi også når det gjelder bruk av tørmurer i vegbyggingen. Leder ønsket 22 personer velkommen til årsmøtet. Årsmøtet minnet Halvard Foseid, Per Ruud og Odd Nygård med ett minutt stillhet. Leder ønsket deretter museumsdirektør for Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal Kari Sommerseth Jacobsen velkommen. Hun kåserte levende og interessevekkende omkring temaet "Hedmark fylkesmuseum A/S og oss". (Se eget referat).

Kongsvinger Museumsforening er stiftet

av Halvor Noer

Det hadde møtt frem 20 personer da Kongsvinger Museumsforening ble stiftet i Aamodtgården 15. mars 2010.

Åsne Stolpe ble valgt til møteleder og Halvor Noer til referent.

Innledende orientering

Åsne holdt en kort orientering om forhistorien til denne foreningsdannelsen:

- Om medlemsforeningen Kongsvinger Museum som ble stiftet i 1982.
- Om fusjoneringen med Kvinnemuseet i 2003 da medlemsforeningen ble nedlagt og Stiftelsen Kvinnemuseet – Kongsvinger Museum ble opprettet.
- Om det behovet som etter hvert melder seg for å organisere frivillige som ønsker å arbeide med den lokalhistorien som Kongsvinger Museum skal forvalte

Det første møtet ble holdt på Aamodtgården 8. oktober 2007. Der møtte representanter fra de 4 historielagene i Kongsvinger og Glåmdal Utstys- og Motorhistoriske Forening (GUMF). Flere diskusjonsmøter mellom disse og Stiftelsen Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal er senere holdt. Dette endte opp i et oppstartmøte i Aamodtgården 23. november 2009, der det ble valgt et interimsstyre.

Kongsvinger Museumsforening vil ha to hovedformål for sin virksomhet:

1. Støtte Stiftelsens arbeid for kulturvern i Kongsvinger kommune og bidra til økt kunnskap om kommunens historie.
2. Være et samarbeidsorgan for historielagene i Kongsvinger, GUMF og Kongsvinger kommune.

Vedtekter

Interimsstyret hadde utarbeidet et forslag til vedtekter i nært samarbeid med Stiftelsen som ble lagt frem på stiftelsesmøtet. Med noen justeringer ble disse vedtektene vedtatt.

Valg

Medlemmene i historielagene og GUMF står kollektivt innmeldt som medlemmer i Museumsforeningen. De 6 medlemmene i styret

velges direkte fra de 4 historielagene, GUMF og kommunen.

Museumsforeningens første styre består av:
Granli: Astrid Engen Kristansen – vara Finn Fjeldbu,

Austmarka: Vidar Pedersen – vara Kåre Lunderbye,

Brandval: Halvor Noer – vara Terje Hauger, Kongsvinger – Vinger: Åsne Stolpe – vara Stella Münster,

GUMF: Arne Øverbye – vara Stein Sann, Kongsvinger kommune: Gunhild Neskvern Solheim – vara Randi Ryan.

Dette er de samme som hadde vært med i interimsstyret.

Styret konstituerer seg senere.

Sjefkonservator Ingun Aastebøl er ansatt som bestyrer for Kongsvinger Museum.

Innlegg etter årsmøtet

Etter årsmøtet var det først et engasjert innlegg fra den nytilsatte bestyreren for Kongsvinger Museum, sjefkonservator Ingun Aastebøl. Hun pekte på viktigheten av at innbyggerne i Kongsvinger engasjerer seg i museumsarbeidet.

Deretter var det et innlegg fra informasjons- og kommunikasjonssjefen i kommunen, Lars Gillund. Han snakket om det nye nettstedet, Kongsvinger Wiki. Dette skal være en kunnskapsbase med opplysninger om kommunen. Han inviterte historielagene til å bidra med bidrag i oppbyggingen av denne basen.

Sentrale personer i forberedelsen til dannelsen av Kongsvinger Museumsforening.

Fra venstre: Vidar Pedersen, Astrid Engen Kristiansen, Gunhild Neskværn Solheim, Halvor Noer, Anniken Fischer, Kari Sommersest Jacobsen, Arne Øverbye, Åsne Stolpe og Stein Sann.

Brandvalitten og nye medlemmer fra senere år

Brandvalitten er i sin 25. årgang, og det har gjennom årene stått mange artikler som kan være av interesse for nye medlemmer fra senere år.

For å orientere seg om hva som har stått tidligere, bør alle medlemmer ha for hånden Brandvalitten nr 3 2008. Der står det et register over artikler som har stått i tidligere år. Der står det også et register over bilder som har vært benyttet i Historielagets årskalender.

I Brandvalitten nr 1 2004 står Ruth Ruuds artikkel om Historielagets første 20 år.

Vi har begge disse numrene på lager for interesserte kjøpere. Vi har også mange andre tidligere nummer på lager, men særlig fra de første 15 årgangene er eksemplarer igjen.

Interesserte kan få kjøpt tidligere eksemplarer av Brandvalitten og årskalenderen for kr 20 pr eksemplar. Ved kjøp av 3 eller flere blad/kalendere selger vi dem for kr 15 pr stk.

Vi sender i posten med tillegg av porto: Kr 16 for ett eksemplar, Kr 10 pr eksemplar for to og flere eksemplarer.

Bestilling hos Ivar Paulsen tlf: 628 11 186. E-post: ivar-pau@online.no

Hedmark fylkesmuseum AS og oss

av Kari Sommerseth Jacobsen

Direktør Kari Sommerseth Jacobsen holdt et kåseri uten manuskript på Historielagets årsmøte om denne nyskapningen. Hun har et innlegg om dette emnet i siste nummer av tidsskriftet Solør-Odal. Her tar vi inn et utdrag fra denne artikkelen. Red.

Museumslaget Musea i Hedmark tok opp denne saken med Hedmark Fylkeskommune som påtok seg å drive konsolideringsprosjektet. I mars 2009 ble konsulent Stein Storsul engasjert, og fra ham forelå en utredning i juni og i august ble et eget interimsstyre satt sammen av en representant fra hvert museum, to representanter fra de ansatte og to representanter fra Fylkeskommunen.

Stiftelsesmøte med påfølgende konstituerende generalforsamling for selskapet Hedmark fylkesmuseum AS fant sted den 10. desember 2010 på Norsk Skogmuseum.

Generalforsamlingen valgte et styre bestående av fem personer samt to valgt av de ansatte. Styrets medlemmer har ingen eksklusiv tilknytning til enkeltmuseene. Styret med styreleder Yngve Astrup ansatte før jul arkeologen Harald Jacobsen som administrerende direktør, og han begynner sitt virke 1. april.

Hedmark fylkesmuseum AS har vært i drift fra 1. januar 2010 med en aksjekapital på 2 millioner kroner. Nordøsterdalsmuseet, Norsk Skogmuseum, Stiftelsen Glåmdalsmuseet, Stiftelsen Domkirkeodden, Stiftelsen Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal, Stiftelsen Trysil/Engerdal Museum, Stiftelsen Norsk Utvandrer museum og forskningssenter og Prøysenhuset er med i Fylkesmuseet.

Inntil videre vil fellestaben ha kontorer i en egen fløy i Norsk Skogmuseum på Elverum. Hedmark fylkesmuseum AS har i underkant av 130 årsverk og oppunder 100 millioner kroner i driftsbudsjett. Med nye 3 millioner kroner over statsbudsjettet for 2010, har Fylkesmuseet 7,5 millioner kroner i friske midler til rådighet for å kunne drifte fellestaben. Etter overdragelsen blir Hedmark fylkesmuseum AS ansvarlig for økonomien i hele selskapet i samsvar med aksjeloven. Alle inntekter og utgifter som tilkommer det enkelte museum skal tilhøre dette museum som kostnadssted innenfor Fylkesmuseet. Alle ansatte blir nå ivaretatt av den nye driftsselskapet.

Kari Sommerseth Jacobsen

Hedmark fylkesmuseum AS har følgende formål: ”Selskapet er et driftsselskap for aksjeeiernes arbeid med innsamling, bevaring, forskning, forvaltning og formidling av natur- og kulturhistorie, herunder aktuelle fag- og forvaltningsoppgaver i h.h.t. lov eller separat beslutning, samt ivareta nasjonale og internasjonale oppgaver. Arbeidet skal tilstrebe høy kvalitet og sterke fagmiljøer i formelle og uformelle nettverk, og utøves i samsvar med eierstiftelsenens formålsparagraf.”

Hele staben i stiftelsen Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal ser store fordeler av å være en del av Hedmark fylkesmuseum AS – landets tredje største museum. Med ett har vi fått mange kolleger å spille på lag med, og et hyggelig personal- og lønnskonto som gjør sitt ytterste for å gi oss den beste support. Når vi så etter hvert får utviklet en felles strategisk plan for Fylkesmuseet og for hver enkelt avdeling, er det mer givende enn noensinne å være museumsarbeider i Hedmark. Målet er å gjøre hver museumsavdeling hvor enn det befinner seg i Hedmark, til enda bedre museer for store og små besøkende.

Stiftelsen Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal eier tre store anlegg i Øvrebyen i Kongsvinger: den fredede Aamodtgården fra 1801 med Kongsvinger Museums samlinger, den like gamle landhandlergården Baanrudgården i hjertet av Øvrebyen med leiligheter og næringsvirksomhet, og Rolighed fra 1857 der Kvinnemuseet holder til. Stiftelsen har via samarbeidsavtaler med Odalstunet og Eidskog Museum driftsansvaret for begge disse museene også. Men både Odalstunet og Eidskog Museum har beholdt eiendomsretten til sine bygninger og anlegg, og har egne foreningsstyrrer som samarbeider tett med bestyrerne Knut Ola B. Storbråten og Jorunn Engen i stiftelsen. Kongsvinger Museum har fra 2010 også fått en bestyrer, Ingun Aastebøl, som vil samarbeide tett med den nyopprettede Kongsvinger Museumsforening

Momenter fra årsmeldinga 2009

av Halvor Noer

Tundagen ble arrangert 6. juni. Nærmere 250 personer fant vegen til Skineb i løpet av dagen. Brandval skolemusikk bidro igjen med fanfare under flaggheisingen og framførte deretter flere nummer.

Historielaget mottok i 2008 en testamentarisk gave fra trekkspilleren Oskar Aamodt, og en egen Aamodt-utstilling ble presentert for første gang i Gammelstuns 2. etg..

Opptreden fra scenen var lagt opp som en minnekonsert etter Oskar Aamodt:
Øiermoen: Trekkspillklubb, Glåmdal
Trekkspillklubb, Rolf Lennart Legrem på trekkspill og Telma Bekken Lindberg sang. Alle viste ekte musikkglede som smittet over på et engasjert publikum.

I Grishuset var arrangert en flott utstilling med forskjellige arbeider av tusenkunstneren Sigurd Solli.
Ivar Hansen hadde stilt ut sine fine neverarbeider, samtidig som han viste praktisk neverarbeid.
Husflidlaget hadde salgsutstilling i Gammelstun. Flere aktiviteter foregikk gjennom hele dagen: Slegtgransking, presentasjon av gamle bilder, dokumenter og bøker, loppemarked, kiosksalg, utlodning og konkurranser.

Grendetur til "Breenmølla", Neskverndammen og Overåsberget 2. august samlet 24 interesserte personer. Disse fikk en grundig orientering av henholdsvis Per Skogrand, Bjørn og Ole Neskvern, Ingrid Stenseth og Karin Hagen.

Busstur til Trysil og Glomdalsmuseet 27. september.
På Glomdalsmuseet ble det servert kaffe og vafler. Deretter ble det omvisning ved Erik Arnesen i utstillingen om den almennpraktiserende lege i Hedmark fra tidsrommet 1850 til 1950.
Turen gikk så videre til Støa kanal i Ljørdalen. Ingrid Nylund og Marit Nerhagen orienterte levende om kanalens historie. De sørget også for kaffe og bomdragermunk som var stekt på åpen varme i ljørkoia.

Julegraut på Skineb 3. desember, arrangert av Husflidlaget og Tunstyret samlet 25 personer til en hyggelig førjulskveld.

Kveldsåpent har vært gjennomført første torsdag i hver måned med følgende tema:

"Hva med Breen-dammen?", Husflidlaget presenterer seg i Gammelstun", "Historien om Bøndernes Hus", "Planlegging av Tundagen", "Scanning av gamle bilder", "Flyktningruter i Brandval", "Fotogrupperas kveld", "Kilder i slektforskningen", "Innvielse av nybygget", "Julegraut i Gammelstun".

Tirsdagsklubben er fortsatt populær. Rundt 20 personer samles kl. 11.00 siste tirsdag i måneden der det tas opp forskjellige tema rundt kaffebordet.

Fotograppa

Ved siden av scanning av bilder fra enkeltmedlemmer, hadde gruppa fotoutstilling på Bygdetunet på Tundagen. I forbindelse med skoleutstillingen på Skinnarbøl, leverte fotograppa flere skolebilder og en oversikt over gamle skoler i Brandval.
Det etterlyses navn på gamle bilder i hvert nummer av Brandvalitten. Gruppa har ansvaret for bildearkivet i Historielaget og Historielagets kalender. Det selges ca. 1.070 kalendere hvert år.

Fotograppa har hatt bildeframvisning på Powerpoint på Skineb. Det er tydelig at interessen for gamle bilder holder seg.

Kulturminnegruppa

Det er arbeidet med å innhente data vedrørende Breen Mølle. I den forbindelse er Sverre Jahr på Daler blitt intervjuet.

Det er gjennomført en dagsbefaring i Brandval for å besiktige "Viktige bevaringsverdige hus". På denne turen deltok konservator Knut Ola Storbråten, Halvor Noer, Terje Hauger og Thor Olsen.

Steder som ble besøkt var: Overåsberget, Neskverndammen, Foseid hos Arne Hagen, Skineb, Stolsnor, Vest-Nor, Øst-Nor, Lunder – kjona hos Thoralf Lunder og Berga kirkested.

Slegtgranskingsgruppa

Gruppa har i år avholdt 8 åpne møter på Skineb. På Tundagen var de til stede og ga generell

informasjon om slektsgransking og om muligheten til å få opplysninger om slekter og slektsforhold. Det er gledelig at nye slektsgranskere kommer på møtene. Noen har holdt på i flere år, andre er i startfasen. Det har også vært besøk av personer som kommer for å spørre om vi har opplysninger om sin slekt. Etter at flere kirkebøker er blitt tilgjengelig på nettet, har interessen for slektsgransking økt. Stort kart over tidligere Brandval kommune og deler av gamle Vinger har kommet på plass i Nistun. Grappa er i gang med å ajourføre kartet med gamle boplasser.

Arkiv- og vaktmesterkomiteen

Nytt stoff er registrert og arkivert, slik som inventar, bøker, tidsskrifter, avisutklipp og lignende.

Fire bokreoler er kjøpt inn. De har fått plass i det nye tilbygget og blir fylt opp med litteratur som før var å finne i kontor og kopirom.

Vestsidegruppa

Gruppa har i 2009 arbeidet mest med å kartlegge husmannsplassene til Rolstad - hvor disse plassene ligger i terrenget og hvem som har bodd der til enhver tid. Dette er litt komplisert på grunn av at minst 5 plasser har brukt samme navn, Rolstadsagen.

Øst-Nor-utvalget

Prosjektet med restaurering av Svalgangsbygningen på Øst-Nor startet opp etter Historielagets vandring dit 23. august 2003. Den største delen av prosjektet er fullført. Det gjelder den utvendige delen av restaureringen. Hedmark fylkeskommune godkjente restaureringsarbeidet etter en befaring sist sommer.

Dette har vært en stor jobb, med en større belastning for eieren, Gunnar Marius Noer, enn han nok hadde regnet med. Historielagets medlemmer i utvalget takker han for godt samarbeid og håper det kan fortsette.

Bygdebokkomiteen for Hokåsen

Komiteen har i 2009 i hovedsak jobbet med Hokåsenbindet av Brandvalboka med bakgrunn i det mandat komiteen fikk. Bernt Olav Neskvern og Rolf Amundsen som var forfattere av Finnskogbindet, er engasjert videre, da med Bernt Olav Neskvern som ansvarlig redaktør. Det meste av slektshistorien for gardar og bruk på Hofoss og i Sørroa er beskrevet; det mangler noe på gardshistorien ved årets slutt. Resten av Hokåsen blir tatt fortløpende.

Historielagets planer har vært at salg av Finnskogbindet skal finansiere Hokåsenbindet, men vi har 850 bøker på lager og må regne med at salget vil gå over mange år framover. Komiteen har arbeidet for å finansiere Hokåsenbindet også på andre måter, og komiteen har etter søknad mottatt tilskudd fra flere lokale organisasjoner og firmaer. Historielaget har også overført overskuddet fra Roverudboka til komiteens virksomhet. Videre har komiteen søkt kommunen om tilskudd til trykking av Hokåsenbindet og har møtt velvilje og positiv holdning i administrasjonen.

Bygdetunet på Skineb

Det er avholdt et fellesmøte med Historielagets styre for å vedta en prioritert liste over arbeider som skal gjennomføres på Skineb i 2010. Nye stabber på stabburene, fjerning av jord rundt låven, utarbeidelse av en plan for restaurering av stuegang på Gammelstun, samt eventuell gjennomføring av arbeidet og rydding av låven, er hovedsakene.

Det er gjennomført to dugnader, 7. mai og 4. juni, den siste i forbindelse med Tundagen.

Hovedsaken for Tunstyret har i 2009 vært utvidelsen av Nistun med installering av varmepumpe. Arbeidet ble utført med stor dugnadsinnsats til en bokført kostnad på vel kr. 107 000.

Resultatet er blitt meget godt mottatt. Innvielsen av nybygget ble behørig feiret 5. november. Historielaget har nå et møte- og forsamlingslokale som vi kan være svært fornøyd med.

Styret har i perioden avholdt 5 styremøter og behandlet 35 saker.

Økonomiske bidrag er mottatt fra Terje Sternbergs bårekonto, Halvard Foseids bårekonto, Tørmoen Sanitet og fra Myrer II Sanitet med til sammen kr 21 775.

Medlemmer

Historielaget hadde pr. 31/12 – 2009 **526** medlemmer. Det er en økning på 22 medlemmer fra 2008.

Utdrag fra Jan G. Hokaasens referat fra årsmøtet den 24. februar 2010 i Lunderseter Samfunnshus.

Leder ønsket 22 personer velkommen til årsmøtet. Årsmøtet minnet Halvard Foseid, Per Ruud og Odd Nygård med ett minutt stillhet. Leder ønsket deretter museumsdirektør for Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal Kari Sommerseth Jacobsen velkommen. Hun kåserte levende og interessevekkende omkring temaet ”Hedmark fylkesmuseum A/S og oss”. (Se eget referat).

Jan G. Hokaasen f. 1942

Årsmelding for Historielaget og Bygdetunet ble opplest og godkjent. (Se eget utdrag fra denne).

Regnskapet for Historielagets drift viste et overskudd på kr. 34.813,51. Hovedinntekten har vært kalendersalg og medlemskontingent. Beholdninger i bank og kasse er pr. 31.12.2009 i alt kr. 187.464,01.

Regnskapet for Bygdetunet viste et underskudd på kr. 96.691,53. Størstedelen av underskuddet skyldes tilbygget i Nistun.

Godtgjørelse til tillitsvalgte for 2009:

Styreleder:	Kr. 2.500,-
Kasserer:	Kr. 2.000,-
Sekretær:	Kr. 1.000,-
Leder Tunstyret:	Kr. 1.500,-
Redaktør Brandvalitten:	Kr. 1.000,-
Layout Brandvalitten /foto:	Kr. 2.000,-

Budsjett for Historielaget og Bygdetunet.

Styret la fram et budsjettforslag som viste et overskudd på kr. 28.000,- for Historielaget og et

underskudd på kr. 48.600,- for Bygdetunet. Underskuddet er beregnet ut fra betydelige vedlikeholds- og restaureringsarbeider.

Kontingent for 2011. Etter forslag fra styret ble årlig kontingent satt til kr. 150 – uendret fra siste år.

Virksomhetsplan for 2010. Styrets forslag til virksomhetsplan ble gjennomgått og enstemmig godkjent.

Tradisjonelle arrangementer fortsetter. Det legges fortsatt vekt på et godt samarbeid med skoler, lag og foreninger i gamle Brandval.

Registreringsarbeider vil bli vektlagt.

Nye punkter i Virksomhetsplanen:

Pkt. 1 e: ”Vedlikehold og restaurering av husene på Skineb er en prioritert oppgave.

I 2010 vil følgende aktiviteter ha prioritet:

Fundamentene på stabburene må repareres/skiftes, låven ryddes og jord rundt låveveggene fjernes, stueinngangen på Gammelstun vedlikeholdes.”

Valg.

Styret:

Leder:	Terje Hauger (1 år)
Styremedlemmer:	Ole J. Østberg (2 år)
	Jan G. Hokaasen (2 år)
	Anne-Lise Brøderud (1 år)
	Olaug Eriksen (1 år) - ny

Varamedlemmer:	Haavard Noer (1 år)
	Magne Bratberg (1 år)
	Ivar Paulsen (1 år) - ny

Revisorer: Ole Jonny Holt og Ole Neskvern (valgt for 1 år).

Bygdetunkomite:

Leder:	Jens Foseid (1 år)
Styremedlemmer:	Lars Lundhaug (2 år)
	Rolf Hauger (2 år) - ny
	Gunhild Øiseth (1 år)
	Reidun Staal (1 år)

Varamedlemmer:	Per Holen (1 år)
	Roger Andersson (1 år)
	Ivar Hansen (1 år)

Brandvalitten

- 18 -

Fotogruppe:	Ole Erik Ruud, leder Sverre Ruud Birger A. Holtet Reidun Rapstad Rein Johnsen - ny	Arkiv – Vaktmesterkomite:	Reidun Rapstad, leder Ivar Paulsen Laila Holen Svein Moen - ny Gunhild Øiseth - ny
Kulturminne- gruppe:	Thor Olsen, leder Dagfinn Olsen	Vestsidegruppe:	Rein Johnsen, leder Kari Bråten Henry Johnsen Bjørn Fossum Martin Johnsen - ny
Musikkgruppa:	Tor Aarstad, leder - ny		
Finnskoggruppe:	Paal Øieren, leder Haldis Mo	Sletkgranskings- gruppe:	Haavard Noer, leder Ole J. Østberg Bjørn Thomassen Tom Granseth - ny
Brandvalitten:	Halvor Noer, redaktør Ruth Ruud Ole Erik Ruud Terje Hauger Ole Lunder (annonser)	Turkomite:	Styret.
		Valgkomite:	Berit Torp (1 år) Haldis Mo (2 år) Ny (3 år)

Representant til Stiftelsen Kvinnemuseet – Museene i Glåmdals representantskap: Styreleder.
Varaperson: Leder Bygdetunet.

Ledere og komitemedlemmer er valgt for 1 år.

Styret gis fullmakt til å finne nytt medlem i valgkomiteen, samt å foreslå representant til valgkomiteen for Kongsvinger Museumsforening. Styret etablerer Intervjugruppe.

FASTE KOMITEER:

Bygdebokkomite for Hokåsen:

Arne L. Hanestad, leder
Trygve Myrvold
Ole J. Østberg
Øystein Østgaard
Per Helge Lystadmoen

Fotogruppe, Bygdebok for Hokåsen:

Trygve Myrvold, leder
Ole Erik Ruud
Thor Olsen
Martin Høgberget.

Øst-Nor-Utvalget:

Thore Desserud, leder
Halvor Noer
Jan G. Hokaasen
Gunnar Marius Noer
Ingun Aastebøl

Fra årsmøtesalen

Gamle ord og uttrykk

av Tor Aarstad

Dåli hemmaseint = dårlig utrustet hjemmefra

Fælar = dyrespor, far

Gærmarbikkje = gneldrebikkje

Hembøttin = hjemmestrikket

I eininga = stadig vekk, ofte

Itte heil hæl-imilla = hull i hull

Itte rektig nævle = noe rar i hodet (Hva nå enn dethar med navling å gjøre!?)

Kjing = gjerdekrampe

Komma-haug = huske på, minnes

Kvellsvæl = kveldsmat

Ligga heilt kvær = ligge aldeles rolig
(av svenske kvar)

Mo i knea = sliten i knærne

Ræl = skrot, dårlig vare

Skeiarkjinn = skøyeraktig

Skrømte = kremte

Småfælu = lite for seg, mindre begavet

Sopreint fær mie = altfor mye

Sugar-taunn = melketann

Sule på = fortsette

Sælebitte = skyllebøtte

Sæmja = svømme

Tipperløgn = tyttebærlyng

Vassvelling = velling av mjøl,
av havre helst, og vann

Villingklokke = mat-klokke, stabbursklokke

Ordtak

Kapital mangler kultur slik kultur mangler kapital.

Realismen er en presis beskrivelse av en virkelighet som ikke finnes.

Verden er den samme fremdeles – med andre ord.

Hvis det eneste man har er en hammer, begynner alt å se ut so en spiker.

Språk skiller oss fra dyr, om vi bare lærer oss å bruke det.

Bak ethvert fårete smil ligger en ulv på lur.

En mygg er nok til å spørre om meningen med livet.

Kjærlighet er ingen luksus, for kjærlighet kan ikke kjøpes for penger.

Den gyldne middelvei har som regel et svakt autovern.

Gode karakterer gir ikke nødvendigvis en god karakter.

Hvitvasking hjelper lite mot svartmaling.

Strofer etter Trygve Brenna

Trygve Brenna 1881-1973.
Se omtale av Trygve i nr 2. 2008

Trygve hadde postkassa si på bua hos Welo. En gang stakk han oppom Anna og Gustav Engen som bodde like ovenfor. Det skulle velges ny pave på denne tida, så Engens hadde ventet på melding om at det røyk fra pipa i Vatikanet. ”Ja, nå har de valgt pave”, sa Anna, da Trygve kom inn.
”Ja, men paver har vi nukk tå”, sa’n Trygve.

NB: Vi går snart tomme for strofer. Si i fra hvis du har noen.

TUNDAG PÅ SKINEB**lørdag 5. Juni 2010 kl 12.00 – kl 16.00**

Åpning med flaggheising. Fanfare v/Brandval skolemusikk kl 12.00
Underholdning:
Brandval skolemusikk kl 12.15
Senere blir det underholdning av blant andre
Vinger og Odal Toraderlag og Øiermoen Trekkspillklubb
Premieutdeling og loddtrekning kl 15.45
I Gammelstun: Husflidslagets salgsutstilling
I Grisehuset: Visning av never-og trearbeider
I Nistun: Orientering om slektsgransking.
Salg av: Brandvalboka–Finnskogen og andre bøker
Visning av gamle bilder
Glåmdal Utstysr- og Motorhistorisk Forening stiller ut.
Bygdekvinnelaget serverer rømmegraut. Kaffe, vafler og loddsalg. Staudesalg.Loppemarked.
Konkurranser: Kaste på stikka, hesteskokasting, dart, gåing på stylter

KVELDSÅPENT PÅ SKINEB**Første torsdag i hver måned kl 18.00 til kl 20.00+**

Torsdag 6. mai Tema: Ryddedugnad på Tunet
Verter: Tunstyret
Torsdag 3. juni Tema: Dugnad til Tundagen
Verter: Styret og Tunstyret
Torsdag 1. juli og 5.august Ikke møter
Torsdag 2. September Tema: Kongsvinger museumsforening
Vert: Halvor

Slektsgranskingsgruppa har åpne møter på Skineb

andre tirsdag i måneden fra kl 18.00 – 7. september, 12. oktober, 9. November, 14. Desember

Tirsdagsklubben møtes på Skineb

siste tirsdag i måneden kl 11.00 – 25. mai, 31. august, 28. september

Olsok på Skineb

Vi feirer Olsok på Skineb torsdag 29. juli fra kl 18.00. Ta med matkurv og instrument

Grendetur til husmannsplasser under Rolstad

Vestsidegruppa sammen med Bygdekvinnelaget arrangerer tur til husmannsplasser under Rolstad
fredag 13. august kl 18.00. Frammøte ved Sagen. Merket avkjøring fra Rv 210, Setersetervegen,
til Sagen.

Busstur til norsk og svensk finnskog

Søndag 29. august reiser vi til Skogfinsk Museum på Svullrya, Mattila (m/motti og flesk) og
Torsby Finnkulturcentrum (m/ettermiddagskaffe). Buss fra Kongsvinger stasjon kl 08.30 og fra
Enger'n kl.08.50
Påmelding til Anne-Lise Brøderud, telf. 62826990, innen 15.august. Ved fulltegning før
påmeldingsfrist har medlemmer med ledsagere fortrinnsrett. Kr 500,- pr.person (dekker alt).